СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 138. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 14 червня, 1934.
VOL. XLII. No. 138. Jersey City, N. J., Thursday, June 14, 1934. THREE CENTS.

АМЕРИКА РАДИТЬ АНГЛІЇ ПЛАТИТИ ДОВГИ ТОВАРАМИ

ВАШИНГТОН. — У відповідь на англійську ноту про воєнні довги з 4 червня секретар стейту Гол вислав англійському амбасадорови ноту, в котрій каже, що на випадок, як Англія не може платити воєнних довгів Америці готівкою, вона може заплатити товарами.

Нота не каже, якими товарами має Англія платити, полишаючи це питання для вирішення міжджавній конференції.

ЩЕ ОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В БІЛІМ ДОМІ ПРО СТАЛЕВЕ ПИТАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт відбув з демократичними провідниками палат конгресу довшу конференцію про полагоджування страйків.

Конференція розглянула наперед нові пляни полагоди сталевого страйку, а потім взялася до розгляду проєкту робітничого закона, який мав би бути внесений на місце теперішнього проєкту сенатора Вагнера. З Білого Дому дали до зрозуміння, що президент скоро виступить з новою публичною заявою в цих справах.

УРЯД НЕ ХОЧЕ ПОМАГАТИ ПРИВАТНИМ БУДІВЛЯНИМ ПЛЯНАМ.

ВАШИНГТОН. — Адміністратор Публичних Робіт відмовив позички двом приватним будівляним проєктам у Ню Йорку.

Один плян потребував на розбудову в долішній части Іст Сайду 45 міліонів долярів, другий на розбудову Квинставну 47 міліонів долярів. Оба пляни мають на цілі вибудувати модерні мешкальні доми, які можна би наймати за низьке комірне.

Уряд дає до зрозуміння, що він не буде фінансувати приватних плянів того роду.

ВІДКРИВАЮТЬ ЗЛОВЖИТКИ ПРИ НАДІЛЕННЮ ДОПОМОГИ.

НЮ ЙОРК. — Слідчий комітет Бюра Домашньої Допомоги викрив поважні зловжитки при розділі допомоги з міських фондів. Між іншим знайдено 2,292 особи, котрі побирають допомогу з кількох жерел.

Міський комішенер книговодства каже, що два свідки зізнали перед ним, що вони платили хабарі членам екзамінаційної ради, котра іспитувала пломберів.

ЗЕМЛЕТРУС В АРГЕНТИНІ.

БУЕНОС АЙРЕС. — Уряд дістав звідомлення з ріжних місцевостей по всій Аргентині про сильні потрясення землі. Показується, що землетрус обняв поверхню землі до 47,000 квадратових миль. Потерпіли багато міст. Одно місто не має ні одного цілого дому. Число жертв у людях ще не відоме.

Землетрусови товаришили страшні бурі. В горах Андах лютували такі сильні бурі, що їм рівних не памятають найстарші люди.

ДИТИНА ПОМЕРЛА НА ПРОСТЕЦЬ.

ҐРІНІЧ (Конетикот). — Дво-літня Флоренс Джинис, дістала простець щоки („лакджо") наслідком затроєння крови, котрого вона набралася, притиснувши собі при забаві палець руки в дверях автомобілю. По двох тижнях лічення в шпиталі дитина померла.

ЗАСУДЖЕНІ ЗА НАМАГАНЕ ВИКРАДЕННЯ ОСОБИ.

ШІКАҐО. — Стейтовий суд засудив 33-літнього Джеймса Лейсі та 31-літнього Бенджемина Вулфрема на 5 літ тюрми за те, що вони намагалися викрасти накладника В. Адлера.

З ними мав ставати на суд ґерші шайки, але цей, довідавшися, що його спільники признались до вини, повісився в тюрмі.

ЩЕ БОРЯТЬСЯ ПРОТИ БУТЛЕҐЕРСТВА.

ВАШИНҐТОН. — Секретар скарбу домагається від конгресу ухвалення закона, котрий дав би урядови право контролювати виріб фляшок для алькогольних напитків. Уряд думає цею контролею поборювати бутлеґерство.

ПОРІВНАННЯ ДОРОЖНЕЧІ ПОЖИВИ В МІСТАХ.

ВАШИНҐТОН. — Дані, зібрані урядом Фармерської Адміністрації, показують, що пожива найдорожча в місті Ню Йорку, а найдешевша в містах Лос Анджелес і Денвер.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ УКУШЕННЯ ПАВУКА.

ВИНОНА (Місісіпі). — Минулої пятниці вкусив чорний павук 3-літню дитину Тосела Дженингза з Вейдена. Дитину відставлено до шпиталю, де вона померла у вівторок.

ВБИЛИ ЛЮДИНУ И ЗАГРАБИЛИ 5 ДОЛЯРІВ.

БРУКЛИН. — На місцевого купця галантерії, Вилиема Бернстайна, напали з револьверами два бандити. Бернстайн став з ними до кулачної бійки. Вони його постріляли й, ограбивши, втекли. Відставлений до шпиталю, він скоро помер. Злодії забрали йому з каси 5 долярів.

ГОТОВІ ПОТРАТИТИ ВИГРАНІ АВТОМОБІЛІ.

На недавній виставі автомобілів у Вінніпеґу роздали пять автомобілів тим особам, яких підписи подобалися суддям, що про це рішали. Негайно після роздачі автомобілів якийсь Бравн з Вінніпеґу через адвоката Г. Кокта вніс до суду скаргу, у якій домагається всіх автомобілів для себе тому, що будьтоби вони походили з вигравки (льотерії). В Канаді є припис, яким льотерія заборонена і суд на донесення має виграну на льотерії річ або гроші відняти від того, що виграв, і дати їх на власність ому, хто зробив донесення до суду).

ЖАХЛИВИЙ УЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО.

В Коломиї трапився на очах багатьох людей жахливий випадок. Мабуть у приступі божевілля напав 33-літній Іван Спільницький на свою любку, 22-літню Марію Торосівну, з великим різницьким ножем і прохолов їй груди. Торосівна згинула на місці. По доконанні цього жахливого вчинку Спільницький відібрав собі життя таким чином, що прорізав собі живіт. Спільницький помер кілька хвилин після цього наслідком упливу крови.

ПІДПАЛЮЮТЬ МОЛОЧАРНІ.

У Краснім, пов. Калуш, згорів дім Маруні Зварун, де містилася молочарська станиця районової молочарні в Рожнітові. Дім згорів до нащаду і ледви вдалося виратувати молочарські машини. Слідство устійнило, що пожежа повстала з підпалу, наслідком чого арештовано Мих. Романова і Мик. Боднарчука, обох з Краснє. Це вже друга пожежа молочарської станиці наслідком підпалу в тій околиці. Тоді згоріла молочарська станиця в Петринці.

ГРАБІЖНИЦЬКЕ ВБИВСТВО КОМАНДАНТА ПОСТЕРУНКУ.

В лісі коло Сухополя, повіт Пружани, вбив хтось М. Карася, команданта постерунку з Котри. У слідстві устійнено, що Карась поїхав до почтового уряду в Сухополі, де взяв платню для себе і трох інших поліціянтів в сумі 695 зл. У хвилині, коли переїздив ровером через ліс, хтось стрілив до нього іззаза корчів і важко його ранив. Карась витягнув револьвер і хотів боронитися, але тоді грабіжник стрілив до нього вдруге вже зовсім зблизька і вбив його. По вбивстві грабіжник забрав Карасеви всі гроші, ровер та всі документи і втік у невідомому напрямку. Поліція шукає вбивника.

АРЕШТУВАЛИ ФАЛЬШИВНИКІВ ШКІЛЬНИХ СВІДОЦТВ.

У Львові арештувала поліція 20-літнього Болеслава Драбінера з Городка Ягайлонського під замітом підроблювання шкільних свідоцтв. Водночас арештовано теж його спільника Ст. Квєцінського, в якого знайдено під час ревізії 25 бланкетів на свідоцтва й дві печатки: одну з львівської кураторії, а другу з гімназії в Городку Ягайлонськім. Фальшивників відставили до судових арештів.

НЕВІДПОВІДНИЙ ПОСТУПОК МАТЕРИ.

Читаємо в англійській вінніпезькій пресі, що поліційний суддя Р. М. Нобл засудив Марію Мартинюк з Іст Кілдонан на рік вязниці з завішенням кари за це, що вона вдарила в лице принципала Салісбурі школи, А. І. Ендерсона, а вчительку, панну Асселтайн, рвала за волосся за це, що її 12-літного сина Петра покарали в школі.

ЗАПОВІВ ДЕНЬ СВОЄЇ СМЕРТИ.

В Сараєві помер один з найстарших знавців корану в Боснії, Сакір Тузля. Він багато літ перед смертю велів зробити собі нагробну плиту і вирити на ній дату смерти, яку сам собі заповів. І справді Сакір Тузля помер природною смертю в заповідженому дні.

НОВИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Польська поліція занята розслідженням великої інтернаціональної банди фальшівників грошей, розгалуженої по всьому світі. Після кількамісячних розшук викрила вкінці на передмісті Варшави робітню фальшівників грошей і поарештувала багато з них. Вони фабрикували паперові англійські фунти й польські банкноти. Цих фальшивих грошей вдалося їм уже видати й пустити в рух у вартости поверх одного міліона фунтів стерлінгів. У Варшаві заарештовано досі 18 осіб, вмішаних у цю справу. В їх мешканнях знайшла поліція багату кореспонденцію, з якої виходить, що банда фальшівників мала в усіх столицях Европи своїх довіренників, які поширювали їх фальшиві грошеві вироби. Найбільше листування припадає на Лондон. Повідомлено радіотелеграфічно англійську поліцію. Скатленд Ярд (головна поліція в Лондоні) арештувала 20 людей, у яких знайдено дальші листування, що викрили цілу організацію фальшівників. У справу вмішані й поважні лондонські кулці. Багато відділів повтікали. Англійська поліція стереже всю лучбу з закордоном суходолом, водою й повітрям. Показалося, що фальшівники встигли порозсилати вже обіжники до вмішаних у справу осіб до Франції, Італії, Німеччини, Австрії й Букарешту. Румунська поліція поробила всі заходи, щоби повикривати й румунських товаришів цієї міжнародньої банди небезпечних фальшівників.

ЛЮБОВНА ТРАГЕДІЯ.

Любовна трагедія розіґралася у Давиничі, пов. Заліщики. Юрко Мартинчук, чоловік жонатий, батько двох дітей, завернув собі голову 20-літньою Анною Доґалюк. Тому, що обоє не могли побратися, не бачили іншого виходу тільки — смерти. Обоє відфотографувалися разом, вбралися як до вінчання, заставили стіл напитками та весільними дарунками й бавилися цілу ніч. Досвіта він стрілив дівчині в голову та в серце, вбиваючи її на кріслі. Третім вистрілом відібрав собі життя. Обох знайшли сусіди на кріслах, виложених подушками. В листі просили, щоби за 50 зл., які лишили на столі, заграла їм на похороні оркестра.

ГРІМ СПАЛИВ ВЕЛИКИЙ ВІТРИЛЬНИК.

Недалеко побережа Данії трапилася незвичайна корабельна катастрофа. Підчас бурі вдарив грім у найвищу щоглу вітрильника, який негайно станув у вогні. Вогонь розширився з такою скорістю, що охопив водночас цілий корабель, який згорів до тла і втонув. Залога вітрильника врятувалася.

10 МІЛІОНІВ СТРАТИ.

У звязку з реорганізацією варшавського маґістрату стверджено, що після війни стратило місто наслідком нехозяйської господарки і частих зловживань 10 міліонів злотих.

ДОРОГІ ПЕРЕНОСИНИ.

Мешканець села Полхуна, пов. Свенцяни, Осип Ковалевський, переносив при помочі сусідів хатну обстановку до нового дому. Між іншим переношено теж шафу, в якій Ковалевський переховував потайки 3,400 долярів, в банкнотах по 500 і 100 долярів. По деякому часі Ковалевський, оглядаючи шафу, ствердив з прикрістю, що хтось підглянув його сховок і підчас переносин витягнув гроші. Ковалевський повідомив про крадіж поліцію, яка арештувала сусідів, що переносили шафу, але згодом звільнено їх з браку доказів вини.

КРІВАВИЙ СПІР ЗА МЕЖУ.

Довший уже час спорилися між собою за межу родина Романкових і Зачуків з Городенки. Сварки дуже часто кінчалися навіть бійками. Вкінці цілу цю справу розглянув суд і видав присуд, щоб обі сторони поставили граничний мур. Одначе цим присудом чулася покривджена родина Романкових; коли мулярі мурували мур, прибіг Яким Романко й почав розкидувати цеглу. В тій хвилині надійшов Роман Зачук і почав з ним сваритися. Тоді Романків кинувся на нього й пробив його ножем у груди. Зачука у безнадійному стані відвезли до лічниці.

БАГАТА ЖЕБРАЧКА.

В Щебрешині, пов. Замостє, приарештовано беадомну 55-літню Осипу Маньковську, при якій знайшли суму 71,266 зл. Ті гроші вона зібрала жебраниною і носила при собі у спеціяльно вшитому мішочку. Мандрувала по цілій Польщі і задержалася довший час у Щебрешині. Справу переказано судови, який засудив її на 6 місяців вязниці і 500 зл. гривни за жебранину, хоч мала маєток і не потребувала бути тягаром населення.

ПОЛІЦАЙ ЗАСТРІЛИВ УРЯДОВЦЯ.

Два брати Чеслав і Бронислав Шуманські в Познані верталися з мячевого мечу, причому Бронислав, трохи підпитий, почав голосно співати. Тоді заступив їм дорогу поліцай Павляк і коли на його заклик до спокою пяний не хотів успокоїтися, вдарив його гумовою палкою. В обороні брата станув Чеслав і вдарив поліцая в лице. У відповідь на те Павляк стрілив йому з револьвера в груди і положив його трупом на місці. Убитий був асекураційним урядовцем.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО НОВУ „ПАЦИФІКАЦІЮ" В ГАЛИЧИНІ

ЛОНДОН. — Укбюро подає: Англійські часописи („Дейлі Геральд" з 28 травня, „Нотінгем Гардієн" з 29 травня й інші) подають подробиці про нову „пацифікацію" українських сіл, котру веде від якогось часу на українських землях під Польщею польська поліція та „стшельци". „Дейлі Геральд" подав телеграму з таким наголовком: „Військовий терор на Україні. Польські війська „пацифукують" села".

„До Лондону наспіли дуже поважні відомости про новий вибух терору на польській Україні" — подається в телеграмі. „Доносять, що в селі Купновичах Старих жорстоко били жінок і дітей, поруйнували хати, в селі Лісновичах (чи не Пяновичах?—Прим.) нападали на мешканців. Подібні події трапилися щонайменше ще в чотирох селах тої околиці". Далі в телеграмі пояснюється справу культу могил полягших стрільців, подається подробиці подій, говориться про смерть двох українських селян, Івана Запавського, вбитого дня 30 квітня, й Андрія Хому, вбитого кілька днів пізніше. В телеграмі згадується з натиском про побиття 12-літньої дівчини і дво-місячної дитини на руках матери в одному із „спацифікованих" сіл.

СОВІТИ ЗАКУПОВУЮТЬ ЗБІЖЕ ЗА КОРДОНОМ.

ЛОНДОН. — Укбюро подає за лондонським „Таймсом", що Совіти заключили з австралійськими й аргентинськими доставцями збіжа контракт про негайну доставу більшої скількости пшениці, яка буде відставлена до Владивостока. А у Великій Британії закупили Совіти 70 тисяч барилок оселедців.

ҐІТЛЕР ДО ІТАЛІЇ, А ҐЕБЕЛЬС ДО ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН. — Німецький канцлер Гітлер вибрався до Італії, щоби її приєднати для справ Німеччини. Німецька преса твердить, що будуть це наради „европейської революції", яку уявляють собою Мусоліні й Гітлер, котра є протиставленням „европейської реакції", що її уявляє собою Франція.

До тих двох диктаторів хоче Німеччина приєднати третього, що володіє Польщею. І тому вибирається до Польщі з викладами міністер пропаґанди д-р Павло Ґебельс, котрий має притягнути польську публику й уряд на сторону Німеччини. Виходить, що три диктатори, Мусоліні, Гітлер і Пілсудський, повинні подати собі руки. Тесаме повинні зробити уряди трох країв з диктаторами, себто Німеччини, Італії й Польщі.

В ПОЛЬЩІ ГАДКИ ПОДІЛЕНІ.

ВАРШАВА. — Голоси польської преси поділені, коли йде про інтерпретацію поїздки Ґебельса до Польщі. Викладом Ґебельса дуже зацікавлені. Тисячі осіб зголосилися за білетами вступу, хоч усього роздадуть 800 білетів. Підносяться голоси, що Польща пускається на дуже небезпечний дипломатичний крок. Кажуть, що вона тепер сама не знає, що робить, що готова скінчити свою заграничну політику на тім, що кінець кінцем зістане цілковито відокремлена, бо Німеччина відтягає її від Франції, Росії й малої антанти.

НІМЦІ ДОБАЧУЮТЬ ВСЮДИ ЗАГАЛЬНЕ ЗБРОЄННЯ.

БЕРЛІН. — Кажуть, що найважнішою справою, яку будуть обговорювати Гітлер з Мусолінієм, буде справа зброєння Німеччини. Мабуть у звязку з тим уся німецька преса вдарила в один тон: розписується про загальне світове зброєння. Газети підкреслюють, що те зброєння наступає в часі, коли Німеччина веде завзяту мирну боротьбу, але з безробіттям. Пишуть далі таке: Англія буде 50 ескадронів повітрової фльоти, а кождий ескадрон матиме 12 літаків; Франція покликує до війська резерви, як у пропамятних серпневих днях з 1914 року; Японія буде найскоріщі в світі літаки; недалеко Владивостока стоїть армія з 300,000 жовнірів і 4,000 літаків; Італія будує нові воєнні кораблі й т. д. А Німеччина тілки тому всьому приглядається!

ДЕ ЗАНОСИТЬСЯ НА ДУЖЕ СЕРЙОЗНИЙ КОНФЛІКТ?

ШАНҐАЙ (Китай). — Справа зі зникненням японського віцеконсуля Курамото викликує велике напруження в місті, а головно серед 30,000 Японців, котрі мешкають у Шанґаю. Японський генеральний консуль повідомив китайський уряд в Нанкіні, що на його думку, віцеконсуля вбито. В другій ноті, яка буде негайно вислана, заступник Японії підкреслить, що японський уряд не є задоволений з поведення китайського уряду, бо він не поробив потрібних кроків, щоби знайти виновників і їх покарати.

Ота дипльоматична виміна є получена вже тепер з концентрацією японських військ. А це не заповідає нічого доброго.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ ДУХ У СТРАЙКАХ.

Кождий великий страйк, що почався в Америці за останніх кілька місяців, доказував основну переміну в способах його ведення. Завважують це передовсім усі ґазетні репортери, вислані на розслід страйків. Видно це потім з їх донесень у ґазетах, навіть, як редакції затерли ориґінальний тон донесення.

Не йде тут про такі зовнішні обяви боротьби між робітниками й підприємцями, як довгі й кріваві заворушення, розбивання голов, арешти, стріляннина, лікування побитих. Не йде навіть про переговори між роботодавцями й робітничими юніями. Все це буває в кождім страйку, відколи тільки страйки бували.

Не це є новиною в страйку, а дух робітників у страйку. І тепер, як давніше, робітничі юнії довго торгуються з підприємцями, заки видадуть приказ на страйк. Одначе давніше в таких переговорах робітничі юнії звичайно ставили дуже помірковані домагання; вони рахувалися добре з тим, що всякі крайні домагання можуть обурити публичну опінію проти робітників. Нині робітничі юнії ставлять свої домагання ясніше, не закриваючи нічого зі своїх бажань. Як хочуть „закритої шапи", то звичайно кажуть: хочемо закритої шапи.

Страйк крім того звичайно не якийсь собі ще один страйк. Страйк нині має тенденцію бути ґенеральним страйком, себто обняти кілька юній, цілу ділянку промислу. До нього часто прилучуються незвязані з промислом робітники для самої симпатії зі страйком.

Досі в страйках підприємці часто застрашували страйкарів страйколомами й ґенґстерами. Нині, через кепські економічні умовини, робітники вже стратили багато з давнього страху, що страйколоми їм заберуть роботу. Рівночасно робітники навчились, як боротися зі страйколомами та з приватними сторожами й поліцією, які їх охороняють. На залякування страйкарів страйкарі висувають масове пікетування. Якщо бувають бійки, то поліція вже не має до діла з одиницями, а з масами, і то не з масами, що хочуть тільки сидіти з заложеними руками, але з масами, які хочуть робити, з масами боєвими.

Давніше робітники поступали помірковано, щоби не зразити собі публичної опінії, але цеї опінії собі майже ніколи не зєднували. Нині робітники закинули залицяння до публичної опінії, і якраз нині мають найбільше її прихильности. Це видно з того, що в страйки мішаються багато непричетних до них людей, що страйк піддержують для симпатії незалежні люди, що навіть ґазети перестали політику цькування на робітників.

В. В. В. В.

(Всі вперед, всі враз).

Отсю статтю надіслав до „Свободи" проф. **Іван Боберський,** котрий жиє тепер на імігарції в місцевості Тржич, у Югославії. В цілій статті нема ні слова згадки про ролю Шановного дописувача в Сокільськім руху. Тому пригадуємо, що цілий край і европейська іміґрація, згадуючи про 40-літній ювилей „Сокола-Батька", склонили свої голови перед величезною працею і посвятою, які вложив проф. Боберський в закріплення Сокільських ідей на нашій рідній землі. — Редакція).

1.

Пригадую собі мого знакомого, коли відобрали його до війська. Державея горбато, ступав нескладно, а коли говорив до мене, то не знав, куди дивитися очима, що зробити з руками. Виглядало, що він цілий непотрібний. За два роки стрічаю його на Великдень, коли приїхав з війська на відпустку домів. Не той Іван Сидоряк!

Ставить ноги безпечно, не боїться вже, чи земля під ним не заломиться, раменами рухає свобідно, відчуває, що вони йому потрібні, і він не може без них обійтися, а що більше, груди держить вперед і дивиться мені просто в очі, неначе хотів сказати, що цілі Карпати належать до нього, а я не маю права тамтуди показуватися.

„Якжеж вам іде при війську?" — питаю.

„З початку було страшно. Мучився я дуже. Вчили мене стояти, ходити, держати шию просто, присідати, підскакувати. Нераз я впав в рів і потовкся, але тепер перескочу навіть широкий рів. А „ґвер" піднесу вгору, просто з рамени, коли держу за кінець цівки. Вчили перелазити через паркан. Я думав, що згину на паркані. Тепер не боюся, хочби був який високий. Одного разу робили ми „штурм", то лише нас пятьох перелізли перші з компанії, і через паркан з крісом в руках і з „торністрою" на плечах".

Я зрозумів, чому недолугий Іван Сидоряк ходом і поставою доказував тепер своє безсумнівне право до горбів і до гір, що простягалися перед нами. Навчися стояти, ходити, держатися просто, дивитися сміло вперед і розмахувати своїми сильними раменами. Видно було по нім, що він тут потрібний, бо має силу та сміліcть кождого, хто йому заваджає, схопити руками і викинути.

2.

Коли я переїхав до університету і побув там один рік, то тоді уладжувала Галичина „Краєву Виставу" у Львові. Припадково стрінув я в камениці „Просвіти", Ринок ч. 10, мужчину у ясно-бронзових одностроях, червоних сорочках, чорних шапочках з пером над лівим ухом, в чоботах з холявами. Ступали жваво, ходили сміло, зверталися, до кого треба було, відважно, говорили спокійно, але самопевно. Держалися просто і рухалися так свобідно, як Іван Сидоряк, коли перелазив через паркан. Питаю когось у „Просвіті": „що це за верохобники?"

„Цеж чеські Соколи, приїхали до Львова і заглянули до українських товариств", відповідає мій знакомий. — „Знаєте" — кажу до нього — „вони нам Львів завалять, так безпечно по нім ходять". — „Власне вони питалися", — каже мені хтось другий — „чи Укранці мають товариство „Сокіл", бо хотіли би побачити, яку маємо силу". — „Яку силу маємо?" — роблю увагу на відповідь. — „Ніякої сили не маємо. Нам ліпше без сили. Лекше нам згинати голову наліво, або направо, як плакуча верба над водою"

3.

Дня 17-го липня 1892 зайшов я до великої салі „Народного Дому". На дворі було горячо, а у великій салі приємний холод. Навбиралося яких трицять людей, самі молоді. Елеґантно одітий Кулачковський, плечистий, з гарним, веселим лицем, незвичайно симпатичний в рухах і поведенню говорив до нас, чи не відчуваємо ми, що нам щось бракує. Думаю собі: „тяжко вибрати, що бракує, бо нам всього бракує". Коли питає, нехай сам собі відповість. Цеж неприємно в горячий день думати над загадками, і пріти, як на іспиті.

„Світле товариство! Наші поети говорять до нас і взивають нас до праці. В наших ухах дзвенить постійно зазив „ставайте, кайдани порвіте". Однак кайдани залізні і не можна їх пірвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти в кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і таку залізну силу мусимо розвинути в собі, а тоді пірвемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу кождого Укранця зокрема і лучить Українців разом, щоби була велика неБеремowжна сила. Це товариство може називатися „Лев", або „Січ", або „Сокіл".

Бесідник говорив ще дальше, але ці слова були душею його промови. Хтось там, не пригадую собі вже, говорив, що треба взяти назву „Січ". На це підноситься Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і дістався до російської неволі (поясняю це, бо Охримовичів є дуже багато), і просить слова. Низького росту, з розхрістаним волоссям, темнявим лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: „Нам треба йти за поступом і дати підвалини до порядку і праці. Ми не можемо лишатися все „Січю" XVII-го століття. Це може бути для нас заохота, але не зразок. Мимохіть переймемо похибки старих часів. Возьмім нову, поступову назву і даймо щось нового і кращого". І інші були також за назву „Сокіл", щоби була лучність з Чехами. Кулачковський боронив назви „Лев", однак наше ухо не могло вибрати цю назву. Збори приняли назву „Сокіл", а дня 11-го лютого 1894 в холодний зимовий день відбулися перші загальні збори товариства „Сокіл" у Львові, в домівці „Бесіди", тоді при вулиці Вірменській ч. 2., які вибрали церішу старшину, а головою інжиніра Василя Нагірного.

4.

Перша домівка товариства містилася в старій камениці при Підваллю ч. 7, яку опісля купило товариство „Дністер", розвалило її і збудувало нову, прекрасну каменицю в українськім стилю на поміщення своїх бюр. Ця камениця має два входи: один від Підвалля ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора саля на вправи з німецькими і шведськими приладами: дручок, поручня, козел, кінь, гойдак, перстені, щеблівка, лавчина, скочня. До свобідних вправ служать тягарці, палиці і булави. Щоб зіскоки були безпечні, на це вживається шкіряних підстілок. В цій салі вправляють члени. Члениці, старші дівчата і хлопці, менші дівчата і хлопці, одним словом: „доріст". Поодинокі відділи мають свої години, своїх провідників і свої осібно дібрані вправи, які відповідають вікови і силі руховиків і рухавичок. Учительський кружок приготовляє вправи для поодиноких відділів на своїй окремій годині, яку провадить начальник вправ. Він відповідає за добір вправ і за напрям тілесного вишколення. Вправи мають розвинути і впоїти звинність, силу, витревалість, здоровля, відвагу, притомність, підприємчивість, карність, штуку вміти приказувати і штуку вміти слухати та лучити свої сили.

5.

В році 1903 розпочала молодь укранської академічної ґімназії у Львові рухові гри без мяча, і з мячем, а також народні вправи, які називаються звичайно виразом „легка атлетика". До народніх вправ належать: хід, біг, скок, мет, дужання. Ці вправи перенесла молодь з ґімназії до „Сокола" і збільшила число попередних вправ.

Вже давнішими літами вправлялися члени в дужанню і в шермованню шпадами. Від 1903 р. прибула в зимі їзда на самотужках, то є санчатах, які друляється то правою то лівою ногою, а їхати можна на них по рівній, снігом убитій дорозі. Від 1907 р. зачали члени совгатися на леді на совгах і їздити лещетами по снігом вкритих горбах львівської околиці. Члени їздили гуртками на колесі, відбували вандрівки пішки поза Львів, також в Карпати. Пластові вправи прибули від 1911 р., військові вправи і стріляння до влучі від 1912 р. Охотники ділилися на дві армії, які переводили походи і старалися одна другу вповні зашахувати. Товариство постаралося про військові коні, на котрих вправляли члени їзду верхом.

6.

Львівський „Сокіл-Батько" лучив 974 руханкових і пожарно-руханкових товариств. В році 1914 ці товариства називалися „Сокіл", або „Січ", відповідно до вподоби, яку назву дібрали собі члени якоїсь місцевости. Конгрес „Просвіти" 1909 року одобрив цей спосіб, що руханкові товариства „Сокола-Батька" могли довільно називатися. Цих 30 охотників, які були присутні на перших сходинах, виросли на число більше ніж 70,000 членів.

Члени „Сокола-Батька" виступали прилюдно із своїми вправами, щоби здавати звіти з напряму свого вишколювання. Окружний здвиг у Стрию 1908 р., окружний здвиг у Тернополі 1910 р., краєвий здвиг у Львові 1911 р., краєвий здвиг у Львові 1914 р., дали нагоду громадянству радіти щораз більшим числом охотників, які розвивали свою силу руханкою.

Найбільше тішилося громадянство тим, що „Сокіл-Батько" лучив сили, поглибляв ідею карности, впоював засаду, що треба ставати сильним, щоби зміритися з іншими і осягнути над ними перемогу. Балаканням нічого не можна осягнути, ані нарікканням, ані доріканням. До сили і свободи приходить нарід роботою, злукою і боротьбою. Клич товариства „Все вперед, всі враз!" каже, що кождий зокрема має змагати постійно до розвою і поступу, одначе змагання одиниць треба лучити разом, щоби була єдність, яка веде до перемоги. Цей клич пишається на прапорі товариства.

Члени „Сокола-Батька" подали звіт зі своєї справности на війні 1914—1918 і на війні 1918—1919. Колиж боротьба не принесла бажаного успіху, то лише тому, що сили громадянства не були як слід вишколені, і не були бездоганно злучені. Зрозуміння єдности, лучности, співпраці, вишколення справности, жвавости, швидкости, відповідальности не осягнули ще цеї міри, яка потрібна, щоби не бути слабшим від противника, але міцнішим від нього. Коли Українці зрозуміють вповні клич „Все вперед, всі враз!", тоді стануть народом, що потрапить осягнути перемогу.

7.

„Сокіл-Батько" працює над вихованням здоровля, сили, витревалости, лучности від року 1894. Цього року минає сорок літ його праці.

Від 1911 р. старається товариство закупити одинацять морґів поля за Стрийським парком, в найкращій околиці Львова, на майдан для вправ молоді, для прилюдних виступів громадянства, для господарських вистав. Цей простір рівнається сімнацятьом акрам. Закуплених є вісім морґів. Треба докупити ще три морґи, і треба цей „укранський город" обгородити й уладити. Колиб не бурливі часи війни і повоєнного лихоліття, то ця земля була би вже давно закуплена.

Сорокові роковини „Сокола-Батька" пригадують кождому Укранцеви велику вагу цього товариства і його праці. Кождий схоче переслати гроші на закупно своєї частки львівської землі, де має гуртуватися молодь, щоби виховувалася до здоровля, відваги, характерности і єдности.

Пересилка гроша легка.

Вислати можна через „Обєднання" або якесь висилкове бюро, на адресу: "Sokil-Batjko", Ul. Ruska 20, Lwow.

Хоче хто вислати одного доляра, прошу вислати одного доляра. Повинно би знайтися 20,000 Укранців, які вислалиб по одним долярі, а булаби це така поміч, яка лицює американським Українцям, що свідомі і бажають видіти свій нарід дійсно свобідним, рівним з іншими культурними народами.

FAMINE IN UKRAINE

MEMORANDUM
OF THE UNITED UKRAINIAN ORGANIZATIONS
OF THE UNITED STATES.

(5)

At firstt I could not believe what he told me. Then I spoke to a number of other people. They all said the same thing.

These children were not sent to homes. Bread was too scarce. They were put into railway wagons and unloaded out in the open country— too far out for it to be possible to walk back to town.

And once, at least, three wagons filled with youngsters were shunted into a siding and forgotten for three days. When, at the end of that time, someone found them, not one of the children remained alive.

I don't pretend, of course, that this was a typical case. But what chance have children dumped out in the open country? There may be a village within walking distance, but when they reach it conditions there are probably as bad as in the places to which their parents refused to take them back, because they knew they couldn't get food for tnem.

What Tourists Don't See.

Here is what a British agricultural expert reported to his principals in London after travelling hundreds of miles through the farmlands of the North Caucasus:

"In whole districts the extinction of the population through famine is in full swing. In some villages I visited the population is now almost extinct. In others about half the population has died off. In the villages I visited the number of deaths varied between twenty and thirty a day. There are still villages in which death from famine is not so frequent. But famine in some degree reigns everywhere in the regions I have visited."

The man who wrote that had no thougnt of his report, or any part of it, ever being published. He was writing simply and solely for the information of his principals. He had no political axe to grind.

Neither, for that matter, have I. I have been just as much impressed as any of the tourists, who are so carefully and efficiently conducted, with Communist guides and interpreters always at their elbow, trough Russia's show places, with the great new factories, the giant "palaces of culture," the palatial workers' clubs and hospitals. And I pay willing tribute to what the Soviet have achieved in the way of "liquidating" illiteracy.

But I have seen the darker side of the Russian experiment— the side which the conducted tourist is never allowed to glimpse. I have talked, without an interpreter, to people whom the tourist would never even meet; have penetrated to towns and villages of which he has never heard. And I know that factories and machinery, clubs, and schoolbooks, and cinemas are no substitutes for bread, and consider it more important that I should tell the truth as I have seen it than that I should leave the door open for my return to Russia at some future date.

Driven to Cannibalism.

What this British expert found in the Caucasus I saw wherever I went in the Ukraine, and my observations were confirmed by a thousand conversations. Here, typical of many others, is a story told me by a foreign representative who has spent five years in Russia:

"A group of Young Communists went out to visit a village where a population of a thousand had been reduced to a mere hundred. In one house they found five people lying in one room— two of tnem dead, three still alive, but very weak. They asked the neighbours why the corpses hadn't been buried.

"'Why bother?' was the reply. 'The other three—and a few others—will go shortly, and one big grave is easier to dig.'

"One member of the group was so shocked by this and by the other things he had seen and heard that he shot himself when he got back to the town."

There is another development more horrible than any which I have yet described—so horrible that I dare only touch upon it. I first heard of it while talking to a person whom I knew to be absolutely reliable.

"A relative og mine," he said, "was arrested for a minor offense, and met in prison a woman who nad been convincted of killing and eating her little boy.

"'We couldn't both live,' she said, 'and he was the weaker one. So weak that, whatever happened, he couldn't possibly have lived two days longer. So I thought it was better for one of us to keep going.'"

A day or two later I saw in a Russian newspaper an account of a man's trial. He was accused of killing a number of people and selling their flesh in the market. Then I made inquiries and found that in the Ukraine just now cannibalism has become a commonplace.

"There were so many cases in the famine of 1921 that the courts were still trying them in 1925 and 1926," I was told. "And, of course, it is happening again now. It is bound to."

Doctors Daren't Tell.

In all Russia, how many victims—home many millions of victims —has the famine already claimed? I can't pretend to say. There are no statistics. Officially, no one dies of hunger in the land of the Soviets. The doctors are Government employees, and they dare not report any death as caused by starvation. "Weak heart" or "exposure" is the favorite formula.

All the people in a position to judge with whom I have talked, however, including engineers and experts whose works takes them all over the country, are unanimous in saying that famine conditions have been more widespread during the last twelve months than they were in the hunger years of 1921. Then, too, there was organized foreign famine relief, which saved unnumbered lives. This time there has been no such helping hand.

It is also signifi ant that, even among Russians who are not starving, food is the one all-absorbing topic of conversation, and that the only argument about the famine is whether the death-roll amounts to fifteen millions or only ten!

That, admittedly, does not mean that even the lower figure is a safe one to accept. But there seems only too much reason to believe that the number of those who have died of starvation is well in excess of the five millions who perished in the famine of twenty-one.

Of course, the conducted tourists won't believe it. They saw for themselves—what they were meant to see. I was shown a letter written by a woman in Yalta to a friend in Kiev.

"Last Tuesday we hardly knew Yalta," it ran. "As you know, we had a terrible number of starving people. I have thirty of them daily at my door, and try to give a morsel to all them so that none will drop down and die before my eyes. But last Tuesday all these were missing—and our traffic policemen blossomed out in new white uniforms. We couldn't make out why—until, about eleven o'clock, we saw that some hundreds of strangers from abroad were paying us a visit."

Where the "Sack" Means Starvation.

In the towns the workers—that is, those who have jobs—are getting enough, just enough, to keep them alive. In the last five years after making full allowance for the much-advertised right of the Soviet employee to buy at privilege prices, real wages have been reduced by seventy-five per cent, and many workers can only afford to eat once a day.

That is while the job lasts. But dismissal may follow a very minor offence, such as being five minutes late for work in the morning, And once a man is discharged, not only does his income stop, but his food card is withdrawn, which means that he can only And after that? Sooner or later famine will claim another victim."

In the March 3rd issue of the "Ansvers", Mr. Williams concludes his observations, as follows:

"Why Russia is Hungry!

"Why is it that Russia, formerly one of the granaries of the world, is now in the grip of famine?

As I passed through the country, making the appalling discoveries which I described in my first article, I asked myself this question, and discussed it with many of the people whom I met.

One thing struck me forcibly. Whereas, in the old days, Russian fatalism would almost certainly have ascribed this catastrophe to "the will of God," no one seemed to think of giving that answer to-day.

Not because the Communists have succeeded in their avowed aim of stamping out religion—there was ample evidence that they haven't—but because it was obvious to everyone that the scarcity was due not so much to any failure in the crop as to the way in which it had been dealt with.

Last autumn's wheat crop was, indeed, described to me as the biggest for fifty years, yet I found that this fact did not decrease in the slightest Russia's fears of another winter of starvation.

This was due to two facts—failure to harvest the whole of the crop, and doubt as to the destination of what grain was actually gathered.

(To be continued)

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЧОМУ ЗНОВ У КИЄВІ?

У Києві знов процес проти урядовців большевицького уряду за зловжитки, хабарництво, граблення державного добра, крадення краму, продаж, спекуляцію на „чорній біржі" й тим подібні злочини. Знов кати будуть працювати. Знов будуть ставити під стінку.

І хоч обвинуваченими є большевицькі комісарі, не від речі буде спитатися, чому це специяльно на Україні так часто комісарі надуживають влади, беруть хабарі, граблять державне добро, спекулюють на „чорній біржі", крадуть крам з публичних маґазинів і продають для приватного зиску, ховаючи собі гроші до власної кишені? І чому ці комуністичні комісарі такі подібні до польських „уржендніків", що урядують на західній Україні, зараз через Збруч?

Чи не тому, що вся комуністична влада на Україні взагалі підшита духом грабіжі, грабунку, спекуляції? І як інакше може почуватися влада, котра в своїм складі чужа, спроваджена, накинена, яка не має кровних звязків з тим населенням, для котрого вона обралася за приятелів? Чи сама комуністична влада на Україні не є одним великим грабіжем народнього богатства України, одним визиском тяжкої праці працюючого люду України на користь зайдів?

Коли вся комуністична влада на Україні це одна велика грабіжницька система, то чому дивуватися, що її урядовці йдуть на маленькі приватні крадіжки?

ПОЛЕКШАЛО В СЕРЦІ.

Пережили ми щасливо велику небезпеку, доносять американські ґазети. Грозила нам страшна річ, але тепер уже можемо відітхнути лекше, втерти піт і сказати: Ух, що за щастя. Що за щастя!

Не знаєте, що нам грозило?

Таж грозило нам, що не буде кулачного бою між Карнерою й Бером. Грозило нам, що серце Бера зле бється та що лікарі заборонять йому битися.

Але тепер успокіймося. Все гаразд. Серце бється добре. Три доктори признали. І ми незадовго будемо знати епохальну річ, яка рішає долю мілонів людей на багато літ: хто сильніше бє в морду: Карнера чи Бер.

Читаючи про це наше щастя, не дивуймося більше, що загроза серця Бера дістає в ґазеті менше-більше стільки місця, що загроза страйку сталевих робітників. Що значить якийсь там страйк пустих сто тисяч робітників у порівнанню з питанням, хто сильніше бє в морду: чи Карнера Бера, чи Бер Карнеру?

ПУСТІ ПЕРЕМОГИ.

Присяжні судді в стейтовому суді в Шікаґо признали пані Марґареті Моліно бальсам за зломане серце. Позивала вона Сидні Филипсона за пів міліона долярів, а судді признали, що вона може собі купити бальсаму за 1 доляр.

Нюйорські ґазети розписалися широко про щастя „дженітора" (сторожа) Франка Ротовника, котрий виграв на айриській перегоновій льотерії 75,000 долярів. Ілюстровані ґазети помістили фотоґрафії його родини, кождого члена зокрема і всіх разом, з переду, з боку й так далі. Одна ґазета помістила образок, як Ротовник приймає вістку, як він кидає до землі мітлу, почувши, що він став „міліонером". А на другий день до Ротовника приходить його кревняк і, дивлячися на телеґраму про виграну, оба приходять до переконання, що не Франк Ротовник, а тамтой виграв 75,000 долярів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОРА НА ЗГОДУ.

Кажуть, що нема такого зла, що не вийшло б на добре.

Цю приповідку можна взяти собі за добрий примір не тільки в родинним, але також і в народнім життю. Бо нарід не ріжниться від родинного життя. Хіба тим, що в родині є лише кілька осіб, а в народі тисячі або міліони.

Знаємо з родинного життя, як не з власного, то може з життя своїх знакомих, що як у родині нема згоди, то й нема там добра. А в дуже багатьох випадках використують люди незгоду родини для власної користи.

Таке воно і з народом. Кождий з нас знає, що непорозуміння і боротьба через них нам користи не приносить. Зате приносить велику користь нашим ворогам. Бо чим більше будемо виступати один проти другого, тим більше будуть нас вороги використовувати.

Українці в Америці вже пережили багато ріжних непорозумінь. Через такі наші непорозуміння ми натерпілись багато. І нині ще є серед нас незгода, яка нікому з нас ніякої користи не приносить.

Але треба признати, що поволі всі ми приходимо таки до розуму. Бачимо, що таки згодою можна осягнути далеко більше. Крім того нема найменшого сумніву щодо того, що кождому з нас залежить на тім, щоби ми жили в згоді і працювали спільно для добра свого народу. І нема спротиву, що всякі непорозуміння, в родині чи в народі, дуже часто виринають через те, що одна сторона не має вирозуміння для другої. Неодин з наших світських чи духовних провідників потерпів багато тільки тому, що ми, себто загал, не розслідували справи по справедливости, а накидалися на них без ніяких дійсних фактів, хоч повинні були знати, що тим особам добро народнє є таксамо дороге, як нам. І саме через такі нерозумні наші критики і нарікання падав у нас жертвою неодин наш народній провідник.

Нині, по довгих літах наших непорозумінь, чуємо майже на кождім вічу, зборах чи на ювилейних святах ріжних організацій один сильний клич до згоди. Чи цей клич є дійсно щирий, покаже будучність. Та віримо, що щирий.

Ніхто з нас не заперечить, що нам нині треба цеї згоди більше як коли, якщо нам залежить на добрі свого народу і наших організацій в Америці. Бо інакше стратимо тут свою молодіж, а з нею свої інституції.

Всі ми бажаємо мати свою державу, бажаємо господарати на своїй землі. Отже за щож тут сваритися, та ще в Америці? Чому завжди заперечувати: „що я не винен!" Коли в нас була добра воля то й всякі наші непорозуміння зайшли тілько через непорозуміння один одного. А коли так, то чому не вдаритися в груди, вибачити один одному й подати собі руки до спільної праці для спільного добра.

Всі інші народи так робили і роблять. Чому ми не маємо так поступити? Як нам усім лежить на серцю народне добро, як ми голосимо, то нема причини, чомуб собі не подати рук і не зачати спільної роботи.

Антін Пашук.

Вона: Як ти, Петре, міг загубити перстень?!

Він: Прошу тебе, таж я тебе сто разів просив, щоби ти зашила мені діру в кишені від камізельки!

— Що то, не чуєте, що вам кажу? Лавочка, що ви на ній сіли з панною, свіжо помальована!

— Як?

— На зелено!

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

ГОЛИЙОК, МАСС.

Секретар 52 відділу У. С. Союза, п. Дмитро Хрупалик, пише до головної канцелярії таке:

Сповняючи обовязки, які накладає на відділових урядників і всіх членів У. Н. Союз в 40-ліття нашої орґанізації, я і предсідник відділу, Ілія Вавришин, взялися до праці над приєднуванням нових членів, а зокрема молоді до У. Н. Союза. Та праця принесла вже деякі реальні успіхи, бо **нам удалося зорґанізувати 12 нових членів**, яких аплікації про приняття в члени Вам в залученню засилаю.

В ювилейній відозві головного уряду У. Н. Союза, яка свого часу була проголошена в нашому органі, було зазначено, що минулі подвиги нашої організації можна звеличати найкраще придбанням свіжих рядів Союзових членів. Отсе власне наш відділ має на увазі. Бо досі ми ще не обходили 40-літнього ювилею нашої організації, а задумуємо його обходити та віддати належну пошану будівничим і піонірам Союза тоді, коли на тім святі викажемо поважне число нових молодих піонірів. Ми держимося тої засади, що впершу чергу треба зробити роботу, а по роботі святкувати.

Дмитро Хрупалик,
секр. 52 від. У. Н. С.

МІЛВОКІ, ВІС.

Ювилейні збори.

Дня 27. травня мали члени Тов. Івана Франка, від. 103 У. Н. Союза, велику радість. Бо отсе мали ми нагоду за 17 років існування нашого відділу перший раз мати між собою головного урядника У. Н. Союза. Був ним головний рек. секретар, п. Дмитро Галичин, що завитав до нас з нагоди свого побуту на ювилейнім святі в Шікаго.

Предсідник, гром. Барсук представив членам гол. рек. секретаря і заявив, що тепер члени матимуть нагоду почути дещо більше про У. Н. Союз, як теж дістати ріжні інформації.

Гол. рек. секр., п. Галичин, віддав пошану в першу чергу тим, що клали підвалини під У. Н. Союз, як теж і тим, що ширили Союзову ідею в Мілвокі. Усіх тих працівників пошановано повстанням з місць.

А потім виголосив п. Галичин довший реферат про історію У. Н. Союза, його значіння у минулому та його ролю, яка йому припаде в будучому. Не зломили У. Н. Союза ніякі кризи, виходить він побідно з теперішньої депресії, буде він і у будучому найсильнішою і провідною українською установою в Америці. Пояснив теж справу новітньої реформи.

По промові ставлено запити, на які п. Галичин давав вдоволяючі відповіди. Ювилейні збори закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Н. Кудринський.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

NEW YORK CITY. "Jubilee" Branch No. 88 of the U. N. A., formerly called Ukrainian Youth of the U. N. A., will hold its regular monthly meeting on Friday, June 22nd, instead of on Friday, June 15th, at Ukrainian National Home. It is necessary for all members to attend by 8:30 at the latest. Visitors and guests welcome at 9:30 — Joseph M. Uhorchak, Sec'y.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 17. червня, в год. 6-тій ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт вул. Довгуючі члени повинні вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Членів, котрі платять за діти, проситься платити точно кождого місяця. Ті члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, зволять принести свої старі грамоти на цей мітінґ і виміняти. — Гр. Готра, фін. і рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Василія, від. 214, повідомляє, що річні збори відбудуться в суботу, 16 червня, в шестій годині вечером. Проситься всіх членів прибути конечно, бо маємо важні справи до полагодження, так що довше не можливо затримувати. Також контрольна комісія нехай прийде і гляне в книжки, щоби могла дати правдивий звіт перед всіми членами. — За уряд: Стефан Семерак, предс.; Іван Дорош, кас.; Стефан Завадовський, секр.

ВКРАЛИ 425 КҐ. ДИНАМІТУ.

З фабрики ґіпсу коло Марія-Шуц в Долішній Австрії вкрали недавно 17 скринь, з яких кожна містила в собі 25 кг. вибухових матеріялів Жандармерія ніяк не може викрити злодіїв. Правдоподібно динаміт украли самі робітники тієї фабрики. Заїхали в ночі вантажним самоходом і вивезли незамітно свою добичу. На другий день не бракувало у фабриці ніодного робітника.

КОРИСТАЙТЕ З ЮВИЛЕЙНОЇ ОФЕРТИ „СВОБОДИ"

Щоби уможливити читання нашого органу ще ширшому кругови нашого громадянства, адміністрація „Свободи" проголошує з приводу Сорокліття Українського Народного Союза спеціяльну оферту для тих передплатників, які запренумерують „Свободу" в 1934 році. Для тих передплатників буде ЗНИЖЕНА ЦІЛОРІЧНА ПЕРЕДПЛАТА З 7 ДОЛЯРІВ НА $5, А ПІВРІЧНА З $3.75 НА $3.

"SVOBODA", 81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
„СВОБОДИ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
виконує:
ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ, ЗАВСІГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.

ЧЛЕНСЬКІ КНИЖОЧКИ.
СТАТУТИ.
НАГОЛОВКИ НА ЛИСТАХ.
АДРЕСИ НА КОВЕРТАХ.
ЛЕТЮЧКИ.
ОГОЛОШЕННЯ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

КОНЦЕРТИ.
ЗАБАВИ.
ПІКНІКИ.
БАЗАРІ.
РІЖНОГО РОДА АФІШІ.
ОБІЖНИКИ.
ТА ВСЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ, БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! УДАВАЙТЕСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ ТІЛЬКИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ!

Для фірм, бизнесменів і приватних осіб друкуємо афіші, білети (тікети) і весільні запрошення, візитівки, весільні запрошення — і все, що входить в обсяг друкарської штуки.

РОБОТА ВПОВНІ ВДОВОЛЯЮЧА. — УСЛУГА ЯКНАЙСКОРША. — ЦІНИ НАЙНИЩІ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звідомлення Злучених А.-У. Орґанізацій м. Филаделфії.

На зборах З. А.-У. О. міста Филаделфії, дня 3 травня ц. р. вирішено такі справи:

1) Внутрішня орґанізація.

Членами З. О. на цей рік будуть лише товариства, котрі письменно зголосять свій вступ, зложать членську вкладку в сумі пять долярів та виберуть двох представників до головної управи. Представник, який не явиться два два рази на збори З. О. без оправдання, буке суспендований і на його місце товариство має вислати нового представника.

2) Національна оборона.

Взявши під уваґу меморіял Обєднання У. О. в справі голоду на Україні та московської політики супроти Украни, збори одобрили ці заходи та рішили віднестися до всіх пенсилвенійських конґресменів та сенаторів, щоби вони піддержали вповні резолюцію, внесену в цій справі конґресменом Фішом з Ню Йорку.

3) Привіт чехословацьким Соколам.

З огляду на річний здвиг чехословацьких Соколів у Филаделфії. дня 4 липня ц. р. рішено привитати їх від імени филаделфійської громади та вислати на їх здвиг окремих представників.

4) Український День у Филаделфії.

Заходом Злучених Організацій м. Филаделфії відбудеться Український День в неділю, дня 19. серпня, а ввесь прихід з нього призначено на будову Музею Визвольної Боротьби України в Празі та продовження цеї боротьби до успішного кінця.

Програма свята і місце будуть подані окремо.

Прохаємо все свідоме громадянство Филаделфії й околиці здержатися в цей день відуладжування окремих підприємств, взяти масову участь в святі і в цей спосіб причинитися до будови нової національної твердині, Визвольного Музею, та скріплення сил нашого народу в затяжній боротьбі з ворогами.

5) Біжучі справи.

а) Корабельні підприємства.

Стверджено факт, що на корабельних картах, в рубриці де подані імена ріжних народів не подано Українців. Тому рішено звернутись цею дорогою до всіх наших корабельних агентів, щоби вони поробили відповідні заходи у своїх компаніях.

б) Україна в американських наукових видавництвах.

Стверджено сумне явище, що в американських наукових виданнях відомости про Україну або перекручені або їх зовсім нема. Висловлено надію, що наші наукові сили тут в Америці подбають, щоби зарадити цьому лиху, тимбільше, що кожне американське видавництво радо прийме спростування чи наукову інформацію.

в) Місячні збори.

Місячні збори на час літа відпадуть а натомісць Управа З. О. в міру потреби має скликати надзвичайні наради.

Управа Злучених А. У. Орґанізацій м. Филаделфії.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Для оживлення життя в громаді.

Заходом тов. „Українська Січ", від. 59 У. Н. Союза, вибрано комітет з трох членів, який скликав членів на день 3 червня на відчит. Предсідник комітету, гром. М. Будник, представив референта п. Теодора Федуся, представника ОДВУ, котрий виголосив відчит на тему нашої визвольної боротьби. По скінченню відчиту візвав присутних ставати в члени ОДВУ. По короткій дискусії заложено „Відділ Першого Листопада". До відділу вписалися 28 чоловіків і 18 жінок. Потім вибрано уряд відділу. Предсідник візвав до жертв на визвольну боротьбу. Зібрано $23.75. По оплаченню видатків решта буде вислана на боєву акцію. Сходини закінчено відспіванням стрілецьких пісень. Жертвували по $1: Й. Волк, о. А. Бек, М. Будник, В. Венґринович, М. Подоляк, В. Панроцький, Гр. Пилипчук, М. Ващук, К. Кушляк, І. Глива, І. Гошовський, Ю. Демчук, К. Максимів, М. Ницак, Д. Чернявський, М. Галькевич, Л. Бих, К. Лободинська, П. Слівінський; по 50 цнт.: І. Шевчук, В. Велитюк, Й. Підлуський, С. Лободянський; дрібними датками $1.75.

М. Галькевич, секр.

ПОДЯКА.

Нагла і несподівана смерть забрала шестеро дрібним діточкам батька. Залізничий поїзд вбив покійного мого чоловіка Антона. Депресія тяжко відбилась на цілій родині, що годі було собі дати тепер раду. Та в горю і нещастю приходить з поміччю Батько Союз. Мій муж виміняв свою стару грамоту на новий рід обезпечення, затягнув позичку на нову грамоту і вратував членство в організації. Головний уряд негайно виплатив посмертну запомогу, якої я вже і не сподівалась. На старий рід обезпечення така поміч була би неможливою і я сьогодня булаб лишилася з дрібними дітьми безпомічна.

Нехай Господь стократно нагородить усім членам і цілій організації за тисячу долярів, які я отримала.

Крім гроша я дістала разом з дітьми стільки щирости і співчуття, якого не можна купити за жадні гроші. Урядники і члени відділу 9 У. Н. Союза помогли мені, скільки могли при похороні. Всч. отці, Ортинський і Чапельський, хоч позамісцеві, взяли участь в богослуженнях. Околичні дякоучителі зіхались, щоби попрощати свого друга. Прибуло багато громадян як місцевих так і з Сентралії, Фреквіл, Мейзвіл, Майнерсвіл та Алентавн.

В мене нема слів, щоби як слід подякувати всім тим, що взяли участь машинами, складали цвіти та вирази співчуття для мене і родини.

Всім з глибини серця дякую. Нехай Господь винагородить, бо я не всилі.

**Анна Старовецька,
й діти: Йосиф, Михайло, Ольга, Єлисавета, Лев
і Богданко.**

Не знеохочуйтеся.

Від свого аптикаря ви можете дістати ТОНІК, який був довгі роки приватним препаратом лікаря. Це дуже важна новина для мужчин — жадайте лише

Nuga-Tone

одномісячного трактаменту за один доляр — з повною ґарантією. Як не почуваєте себе сильнішими, або як ви не є цілковито вдоволені, ваші гроші ми вам звернемо.

НА ОРХЕСТРУ

(пяно, скрипка, клярнет, саксафон, перший і другий тромпет, тромбон, чельо і бубен)

ВЯЗАНКА УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ

Заранжував ЙОСИФ СНІГУР.

Число І.	$1.50
Число II.	80
Число III.	80

ДЛЯ СКИПКИ І ПЯНА:

Число І.	65
Число II.	50
Число III.	50
Українські Народні Мельодії для скрипки і пяна	50

Замовлення разом з належитістю слати до:

SVOBODA,
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОЗІР! РОМ, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Заходом відділів У. Н. Союза ч. 121 в Ром, Н. Й. і ч. 188 з Дургамвіл, Н. Й.

відбудеться

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17 ЧЕРВНЯ (JUNE) 1934 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

Ювилейну промову виголосить головний рекордовий секр. **Дмитро Галичин.**

Початок в год. 12 в полудне.

По Службі Божій о. Ядечко відправить панахиду за покійних членів.

Вступне слово скаже С. Сведерюк, предс. від. 121 У. Н. С.

В концерті візьме участь хор під управою учителя Миколи Рибака. Обовязком кождого Союзовця з Ром і околиці взяти участь в тім святі. Також запрошуємо громаду з Лі Сентер, Вест Бранч, Дургамвіл, Ютика, Геркімер і Литл Фолс, щоби були союзовими гостями. По концерті спільний обід і забава. 138

ВАЖНЕ! НЮАРК, Н. ДЖ.! ВАЖНЕ!

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО

З нагоди 25-літного ювилею свого істнування Українська Пресвитерська Громада в Нюарку

уряджує

НАРОДНІЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17 ЧЕРВНЯ (JUNE) 1934 РОКУ

В СВОІМ ЦЕРКОВНІМ БУДИНКУ, 49 BEACON STREET,

ПРОГРАМА ЮВИЛЕЮ:

Богослуження — год. 10 рано,

Ювилейну проповідь виголосить проп. Л. Стандрет з Канади.

Від Американців буде промовляти Реджіналд **Парнел,** директор скарбу міста Нюарк-у.

Громадська Гостина — год. 6. веч. точно.

Народній Концерт год. 7. веч.

На ювилею і концерті буде співати Укр. Пресв. Хор під управою проф. Ю. Кириченко.

Всіх Громадян і Громадянок в Нюарку і околиці запрошує на це свято Укр. Пресв. Громада. 138-139

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, О., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Сестрицтво Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112 У. Н. Союза

уряджує

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17 ЧЕРВНЯ (JUNE) 1934 РОКУ

НА ФАРМІ СТЕФАНА КЕДІО.

З цеї причини місячний мітінґ сестрицтва відбудеться в неділю, 24. червня. Проситься всіх члениць прийти на пікнік. Боси будуть чекати коло церкви св. Петра і Павла на Калидж ул. Перший бос відіде в годині 12.30 а другий в 1.30 пополудни. За уряд Сестрицтва Н. З. П. Д. Марії: **Олена Проців,** предс., **Ева Лялик,** скарб.; **Катерина Ґабрівська,** секр.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

які опрацював і видав

М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ

на мішаний хор.

1. Живи, Україно.
2. Невістонька, пісня з Полісся.
3. Вербож моя, пісня з Полісся.
4. Одкаль соненько сходило, пісня з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.

Повищих 5 пісень продаємо за $1.00.

6. Коляда, Гуцульське Різдво.
7. Пльис, Гуцульське Різдво.
8. Круглык, Гуцульське Різдво.
9. Щедрівка, Гуцульське Різдво.

Повищі 4 пісні продаємо за $1.00.

Всі повищі пісні можна одержати в книгарні „Свободи". Висилаємо тільки по одержанню належитости.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова	$ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

"НІМЕЦЬКИЙ НАРІД — НІМЕЦЬКА ПРАЦЯ".

(УП) Від 21 квітня отворена в Берліні вистава „німецький нарід — німецька праця", що її досі відвідали вже міліони людей. Це перша вистава в Німеччині, яка присвячена не, як дотеперішні, якомусь тільки вирізкови, а загальному, цілому образови життя і праці німецького народу в минулому і аж по сьогодня в популяризаційно-виховному унятті. „В осередку цього могутнього перегляду — говорив міністер Ґебельс на відкритті вистави — станула праця як ідея". Рік тревали приготування до цього, сміло можна сказати, найбільшого пропаґандивного досягнення націонал-соціялістичної Німеччини, спільним трудом усіх ґруп німецької індустрії, ремесла, хліборобського стану, „Фронту Праці" й багатьох культурних, наукових і господарських орґанізацій. І отсе на просторі 185,000 кв. метрів стоїть перед відвідувачем уся вистава, що нею німецький нарід здає перед собою рахунок із 2000-літнього історичного буття.

Цілу виставу можна би поділити на 3 частини. Перша, почесна галя — історичного змісту. Тут виставлено найбільше питоменні для поодиноких епох німецької історії аж по сьогодні предмети, принесені тут із музеїв: між іншим зброю вікінґів, державні клейноти давнього цісарства, багато річей із часу Фридриха Великого і врешті предмети, свідки націонал-соціялістичної революції. В середині галі на лівій стороні звисають давні німецькі прапори, між ними перший чорно-біло-червоний з часу цісарської проклямації у Версалю 1871 року, а під ними люди в давніх одностроях німецької армії, зновуж напроти прапори зі свастиками, з першим націонал-соціялістичним прапором з 1920 року, а під ними молоді, дужі юнаки: С. А. і С. С. Кличем цеї частини є могутній напис: „Нарід, який не знає, звідки він іде, не знатиме теж, куди він іде".

Друга частина має назву: Німецький Нарід. Націонал-соціялізм називають приміненим расознавством; саме ця частина вистави присвячена передовсім таким питоменним для гітлеризму расовим питанням: Що таке Арійці? Звідки походять Ґермани? Що це значить нордійський? Що расово-чужий? Що таке стерилізація? Що значить дідично-хорий, а що дідично-здоровий? Хто не сміє женитися? і т. п. Отсе питання, на які дає відповідь образом, моделем, діяґрамою, чи демонстративним апаратом ця частина вистави. Тут же присвячено теж особливу вагу питанням поселення й популяційному.

Третя й найбільша частина вистави має наголовок: Німецька Праця. Вісім великих галь і кільканадцять менших павільонів присвячені темам: комунікації, сільській господарці й техніці, ремеслу, споживчій індустрії, хемії й медицині, текстильній і паперовій індустрії, театрові, а далі питанням охорони праці, добровільній службі праці, розселенню Німців поза вітчиною, „Фронтови Праці", ощадности і т. п. Тисячі й тисячі експонатів, діяграм, кіна, орхестри, залізничка, спортовий стадіон, а головне сам дух вистави, що бє з кождої її частини, дух здорової виховчої пропаґанди, в противенстві до подібних вистав деінде під знаку інтересу й торговельної реклями. „Тричі взяти виставу в Шікаґо, а не булаб вона такою інтересною, як ця чудова вистава" — сказав один із визначних американських промисловців після оглянення її.

Закриття вистави дня 3. червня 1934 року.

ЩО ДІЄТЬСЯ НА УКРАЇНІ.

Від одного з українських утікачів, який уже третій рік жиє в Румунії та яким свого часу заопікувався Громадсько-Запомоговий Комітет, надійшов лист до Комітету, датований 13 травня, в якому він пише:

„Бачився я з хлопцями, які тепер прийшли з України. Розказують, що приходить пашпортна система. Щоби всі, від 16 років мали пашпорти, без ріжниці — жінки, чоловіки, баби та діти. А які не мають, то їх ніде не приймають і так шляються. А хлопці, які робили по заводах та шахтах, порозбігалися. Бо зажадали посвідки з їхнього села — хто вони, а у них документи були фальшиві. Тепер вони порозбігалися по лісах і грабують кооперативи, радгоспи, колгоспи, що попало. Бють актив, ДПУ, кого піймають.

А большевики взялися вже й за бідноту, не лишають нікого і тепер там навіть пісню склали:

Сталін ще в Кремлі сидить,
Лєнін у болоті,
Було лихо куркулям,
А тепер бідноті.

Але я радий, каже втікач у свому листі, що большевики взялися за всіх. Тепер наші Українці пізнають, що вони Українці, а не руські". — (Украітаг).

Судля (до арештанта): — Що ви не стидаєтеся ставати так часто перед судом?!

Обвинувачений: А чогож би я стидався? Абож то який нечесний уряд?

КНИЖКИ ДЛЯ МОЛОДІ, ЯКІ ТІЛЬКИ ЩО ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

ДИКІ ЗВІРІ. Оповідання про їх життя-буття. Написав А. Гайльборн, переклали на українську мову М. Лотоцький і М. Кокольський	$1.50
ҐУЛІВЕР. Джонатан Свіфт. З багатими ілюстраціями. За англійським оригіналом для українських дітей зладив Ю. Шрумеляк. Зміст: Ґулівер у ліліпутів. Ґулівер у велитнів. Ґулівер у лапутів. Ґулівер у гиржунів.	1.25
ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА ТА СУЧАСНИХ ДИКУНІВ. В. Лункевич. Переклав Мих. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена	.[illegible]
ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА. Оскар Уайльд. Переклав з англійської мови М. Лотоцький. Образки Віктора Цимбала. Оправлена	.85
ПРИГОДИ ЛИСА-МИКИТИ з 30 образками. А. Лотоцький. Оправлена	.60
МАЛИЙ ЛЬОРД (Малий Льорд Фонтлерой). Повість для молодіжи. Ф. Г. Бернет. Переклала В. Літинська. Ілюстрації А. Жмуди. Опр.	1.00
МАЛІ ГЕРОЇ. Картини з життя дітей. З творів Е. Аміціса та І. Педерцалі на українську мову переклав А. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена	.85
МОЇ ЗНАКОМІ. Нариси з життя звірів, які я знав. Ернест Сетон Томпсон. Із 148 образками і портретом автора. На українську мову переклала Софія Куликівна. Оправлена	1.10
МОЛОДІСТЬ СЛАВНИХ ЛЮДЕЙ. Евген Мілер. Переклала з французького Валентина Завадська. Багато ілюстрацій. Оправлена	1.15
ПОКОТИГОРОШОК. Казка на основі народніх мотивів. А. Лотоцький. Образки Юрія Вовка. Оправлена	.45
ПАН ЧВАНЬКІВСЬКИЙ. Дивні подорожі та пригоди пана Язона Микитовича на Чваньках Чваньківського гербу Качка, списані його власною рукою. Переписав із старих паперів Ярослав Вільшенко. Ілюстрована і оправлена.	.60
ПО РІДНОМУ КРАЮ. Подорожні враження й замітки. Дмитро Дорошенко. Ілюстрован й оправлена	.85
ЧОРНА ІНДІЯ. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Ілюстрована й оправлена	1.15
ТИХЕ СЛОВО. Збірка Казок. Іван Липа. Ілюстрації Віктора Цимбала. Кольоровані ілюстрації. Оправлена	.95
ШАНСЕЛЬОР. Записки з подорожі Дж. Р. Казальона. З портретом автора і з 43 образками. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Оправлена	.85
ПРИГОДИ ПІНОКІЯ. К. Кольоді. Переклав з італійської мови Евген Онацький. Багато ілюстрацій. Оправлена	1.15

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ЧУДО СВ. НИКОЛАЯ, написав В. Левицький. Драматична картина на три дії, після апокрифів. Для старших. 12 осіб	20 ц
МАТИ, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцика. 11 осіб.	35 ц
З ТАМТОГО СВІТА, комедія в трох діях. В. Мартиневича. 15 осіб	45 ц
ЗМІЙКА, В. Ришкова, комедія на 4 дії. 9 осіб	50 ц
МОТРЯ, нісценізація історичної повісти Б. Лепкого на 5 картин, осіб 21	35 ц
КНЯГИНЯ КАПУЧІДЗЕ, фарс на 3 дії. А. Моллер. 10 осіб	45 ц
ВЕЧІР НА ХУТОРІ, або **Василь та Галя.** Песа на 1 дію. 4 осіб	20 ц
ШВЕЦЬ ЖЕРДКА, або **Барон на Літниську.** Комедія в 3-ох діях. 12 осіб	45 ц
ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, 13 осіб	30 ц
СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна" перероблена для сцени Олексою Скалозубом, 15 осіб	40 ц
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів гетьмана Мазепи, 8 осіб	35 ц
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, траґікомедія на 4 дії зі співами, 6 осіб	25 ц
ДВА ДОМИКИ И ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького, 8 осіб	15 ц
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, И. Ярославич, 6 жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях)	30 ц
МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко, 10 осіб	35 ц
ВЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка	25 ц
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка, 5 осіб	15 ц
НОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. Осіб 16	35 ц
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях, 7 осіб	25 ц

Замовлення слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ И БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.

Ціна $1.10.

Замовляти:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Громадянин Іван Ошуст уладив гостину з нагоди десятьлітніх уродин свого сина Михайла, а до гостей промовив гром. Стефан Левко, щоби в таку милу хвилю не забути теж і на визвольну боротьбу. Зібрано $10.10, які вислано на призначену ціль через Обєднання.

Жертвували по $1: М. Ошуст, І. Ошуст Павлів, М. Лебідь, С. Левко, пані Теребенька, Анна Ґос, П. Кучма; П. Ґос 60 ц.; а по 50 ц.: І. Литвин, Гелен Ґуріно, пані Корпун; по 25 ц.: І. Наребецький; дрібними датками 75 ц., що виносить разом $10.10 ц.

Петро Кучма.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ женщини до заряду дому у віці 40—50 літ, може бути з одною дитиною. В мене є хлопець 16-літній. Платня після умови. Голоситися до: 136-41

JOHN KOSTIW,
Box 9, Richeyville, Pa.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ СКОРОГО КУПЦЯ.

На продаж РЕСТАВРАНТ, БІР ҐАРДЕН і ПУЛ-РУМ. Є 5 кімнат до мешкання. Бизнес при залізничій стації і „бос термінал". Бизнес добрий, таний рент, „ліс" є ще на 3 роки. З дуже важної причини змушений продати ще цего місяця. 134-7

NICKS DEPOT LUNCH,
16 Railroad Ave., Babylon, L. I., N. Y.
Tel.: Babylon 1286.
Николай Цимбалістий, власитель.

ДАРОМ ВИШЛЕМО кождому зразок (sample) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля на недомагання жолудка, кишок, печінки і нирок. Пришліть свій і Ваших знакомих адрес до: 207-

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th Street, New York, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-5625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої сталі, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Коса широка $2.75. Перстень до коси 40 ц. Бабка 50 ц. Молоток 50 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00. 115

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2568

S. P. KANAI
ПОГРЕБНИК УКРАЇНЕЦЬ
Занимається похоронами в Perth Amboy, N. J. і околиці. Обслуга в день і в ночі.
433 STATE ST. PERTH AMBOY, N. J.
Tel.: Perth Amboy 4-4646.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

7

Вернувшись до городу, Тарзан стояв між подоптаними квітами над гробом своїх погибших. Він стояв довго з похиленою головою, прощаючися з ними мовчки.

Як сонце заходило понад височенними деревами праліса, Тарзан пішов стежкою, котрою пішли Іван Дмитрич Карженов і його кріваві товариші.

Приходила ніч. Верхи дерев крутилися дико від вітру, що заглушував тихші голоси пущі. Тарзан почав спинатися до розгалуження двох могутніх гиляк великого дерва, де він уже збудував собі щось у роді плятформи з галуззя.

Нагло Тарзан задержався, а його ніздрі почали ловити повітря. З темноти на нього дивилися люто двоє очей.